

Часопис „В И Д”

Издавач:

Министарство просвете, науке
и технолошког развоја
Завод за унапређивање образовања
и васпитања

Поклон илустрација за насловну страну:

Ана Петровић

Прелом:

Срђан Мијалковић

Штампа:

ДОО „Терција” Бор

Година и место издања:

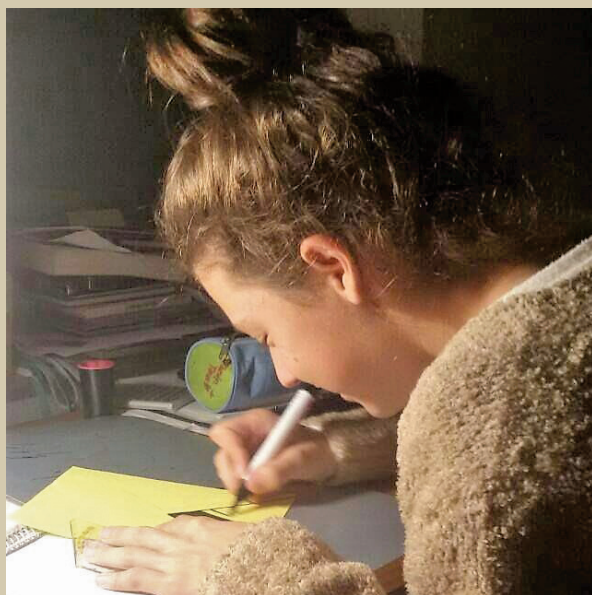
2017. Београд

Број 1

Часопис излази два пута годишње

ISSN 2560-5410

COBISS.SR-ID 253474828

**РАЗВРСТАЈ СЛОВА ПО НАЗИВУ
ЖИВОТИЊА, ПА ПОШАЉИ УРЕДНИШТВУ!
Добићеш награду за правилно написано!**

УРЕЂИВАЧКИ ОДБОР

Главни и одговорни уредник:

Биљана Петровић,
професор српског језика и књижевности

**Чланови Савета родитеља “ШКОЛЕ ВУК
И ДОСИТЕЈ”, српске допунске школе из
Штутгарта и околине, у школској 2017/18.
години:**

Драгана Стевановић, Милена Граховац,
Душан Караџић, Зоран Давидовић

Консултанти за странице из веронауке:

Свештенство „Храма Срба светитеља”,
српске православне цркве у Штутгарту

Школска редакција:

Тина Милетић, Нина Милетић,
Лука Драгићевић, Сара Поштић,
Лара Чобановић, Ива Граховац,
Николина Милаковић и Теодора
Стевановић;

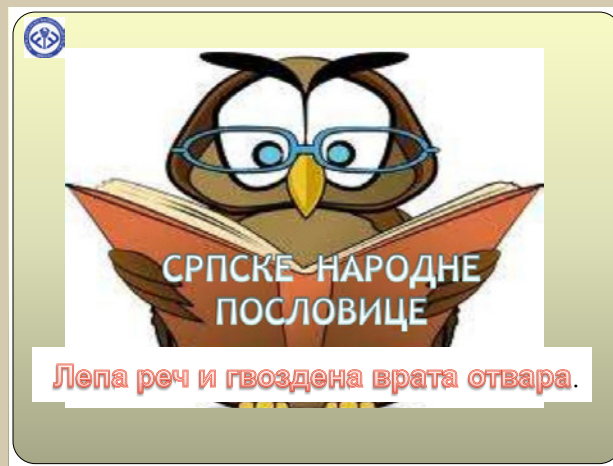
Избор фотографија: Марко Манчић

**Партнери у пројекту – спољни сарадници
редакције:**

*Језичке задатке осмислили чланови
Лингвистичке секције Фармацеушко –
физиотерапеушке школе, Београд*

Јелена Стојиљковић,
професор српског језика
и књижевности, ментор секције

Уместо уводника о настанку часописа

Драги читаоци,

Концепт овог часописа је постављен кроз узајамно трагање за одговором на питање: Да ли је језик наше културно наслеђе? Лингвистички пројект „Речи које чувају културно наслеђе“, у себи је садржао много идеја, научних доказа, реализација, креативних решења, које су имале за циљ поступност схватања колико је језик важан и зашто је важно служити се њиме. Написане су речи о родним крајевима, играма, књигама, о речима. Речи су остале у снимљеним филмовима. Речи су се изговарале у Београду, у Штутгарту и у њима није било само језичких правила већ пријатељства, љубави и узајамног разумевања. Због тога је дата реч да се све речи публикују. Сав рад ученика из Београда, остварених задатака ученика из Штутгарта и околине, допринос раду њихових родитеља је у лингвистичком истраживању назначен као рад од посебног националног значаја. При вредновању рада, на такмичењу лингвистичких секција Републике Србије, посебно је образложена идеја о стварању образовне сарадње између школе у матици и дијаспори као најбољем начину очувања и неговања језика, писма и традиције. Првом наградом дато је и признање за иновативни приступ у слојевито конципираном истраживању језичке баштине и језика, а посебно се истакло да су узајамне посете од непроцењивог значаја за усвајање српског језика у билингвалним срединама. Кроз речи које су се писале и чуле, језик је добио свој чист облик чувара наслеђа српске културе. Зато је жеља учесника у пројекту – чланова лингвистичке секције Фармацеутско – физиотерапеутске школе из Београда, родитеља и ученика „ Школе Вук и Доситеј“ и нас, наставника, био да се направи часопис који ће, кроз различите функције језика, као средства комуникације, допринети очувању, богаћењу језичког израза младих у дијаспори који ће преносити српску културу наредним генерацијама.

Концепт овог броја часописа је модел у који се могу уткати сараднички прилози који поседују лингвистичку основу из које се развија љубав према језику порекла, негују га и чувају кроз образовне, традиционалне и културне садржаје. Овај број је речито сликовит, али су рубрике утврђене. Његова новина јесте двосмерност промишљања о језику у виду наставка партнерске сарадње, јер је дијалог путем вршњачке едукације доказао ефикасност за успешније служење књижевним језиком у различитим видовима комуникације. Лексичке и ортографске вежбе, које ће се наћи на страницама овог броја су осмишљене тако да их могу успешно решавати различити узрасти са циљем оспособљавања самосталног разумевања и доживљавања текста. Часопис ће пратити, као и у пројекту „ Речи које чувају културно наслеђе “, Посебан програм и план рада образовања и васпитања у иностранству. Уз захвалност колегиници, Биљани Петровић која ми је уступила уводну реч:

Негујте овај часопис, не испуштајте га из ВИДа, као што негујете српску културу и језик!

У име чланова лингвистичке секције Фармацеутско – физиотерапеутске школе
и у своје лично име, Јелена Стојиљковић, проф. српског језика и књижевности

ЈЕЗИКОМ СЕ ПИШЕ, НА ЈЕЗИКУ СЕ ЧИТА, ЈЕЗИК СЕ СЛУША

Обрада књиге Јасминке Петровић „ Хоћу кући“

Књига „ Хоћу кући“ је прича о дечаку који је помислио да његови родитељи нису ОК, па креће у потрагу за новим родитељима. Проналази разне маме и тате, али на крају схвата да су за њега управо најбољи његови прави родитељи. Била нам је веома занимљива ова књига, јер смо на ранијим литерарним радионицама разговарали са Јасминком о породици и о томе колико је она важна. Слушали смо Јасминку, маштали и играли се речима. Научили смо много нових речи и чули и приче наших родитеља, када су били наших година. Поносни смо што смо се дружили и упознали писца, тако да смо пожелели да прочитамо што више њених књига. Сада знамо зашто је воле и радо читају наши вршњаци у Србији.

Ива Граховац

Литерарне радионице Јасминке Петровић су пробудиле интересовање за читањем. Због поштовања и уважавања младих читаоца, љубави према књижевности, она је доживљена као искрен и доступан саговорник о томе како се и шта чита. Њен књижевни стил, разумљив, јасан и хумористичан, приближио је деци свет књиге и жељу да буду у њему. Зато су се родитељи и ученици „Школе Вук и Доситеј“ упутили на још једно дружење са њом. Овог пута, ново искуство – посета Сајму књига у Франкфурту.

Било је то овако:

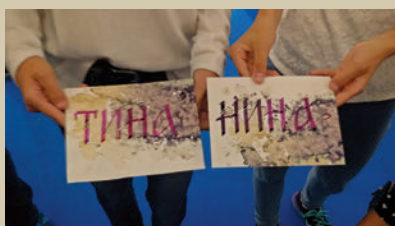
Илија Рилак, 5. разред, Шорндорф

„Сви пунктови српских школа су се нашли у Штутгарту. Из Штуттгарта за Франкфурт смо кренули возом у девет ујутру. На Сајму су ми се свиделе српске књиге и песникиња Јасминка Петровић са којом се већ други пут овде у Немачкој сусрећем и од које сам добио књигу на поклон. На штанду ми се посебно свидело старо писмо и тамо сам као поклон добио моје име исписано тим словима. Ово је за мене био један прелеп и незабораван доживљај.“

Саша Кочић, 5. разред, Шшунтарџ

"Много ми се свидело што смо за Франкфурт путовали возом. Први пут сам се возио брзим возом. Седели смо сви заједно у једном вагону, играли разне игре и разговарали. Када смо стигли на сајам књига био сам одушевљен. Нисам замишљао да је сајам тако огроман, иако ми је мама објаснила да је сајам књига у Франкфурту највећи и најстарији сајам књига на свету. Сада сам много поносан што сам и ја био тамо. Највише ми се свидело када нам је Јасминка Петровић читала из њене нове књиге. Пре годину дана сам први пут прочитао њену књигу "Школа" и од тада ми је она омиљени писац. Наручили смо ту књигу и на њемачком, па сам је однео у мој разред где је увек испочетка читамо и сви се смејемо.“

Ања Граховац, 2. разред, Гибел

„На сајму ми је било супер зато што смо видели књиге и што смо још и добили књиге и што ћу сада моћи лепо да научим да читам. Ја волим Јасминкине приче.“

Саша Стевановић, родитељ из Лудвигсбурга

„Јасминком и понудом књига сам презадовољан. Организацијом учитељице Биљане и одзивом родитеља и деце, такође. Сматрам да је догађај који се одиграо од великог културног значаја не само за ову нашу, српску децу већ за све Србе у Немачкој, а и шире. Сигуран сам да би идуће године штанд Србије родитељи и деца из „Школе Вук и Доситеј“ украсили тако да буде брзо уочен, јер је то важно у овом мноштву различитих нација!“

Драмске радионице са Јеленом Раденовић

Драмско васпитање помаже детету и младој особи да: изрази своја осећања, ставове, способности и склоности; развије машту и креативност; стекне и развије друштвену свест; боље схвати међуљудске односе; стекне сигурност и самопоуздање; развије говорне и изражајне способности; развије хумана морална уверења; научи да сарађује, да цени себе и друге и како да стекне признање других.

ЗАНИМАЊЕ

Остварио ми се делић сна! Одувек сам желела да будем глумица и замишљала сам како то изгледа учити глуму. Ова радионица у Шорндорфу ми је пружила прилику да завирим у свет правих глумаца.

Прво смо радили вежбу упознавања, јер нас је било из различитих група наше учитељице Биљане. Онда смо вежбали концентрацију и меморију, а затим нам је глумица, Јелена Раденовић, објашњавала шта је глума. Схватила сам да је глума радња, тј. говорна радња и да свака реченица може на безброј начина да се каже и да оно што мислим и осећам треба и да кажем, односно покажем. Такође смо научили да у зависности од односа са другом особом, зависи и како ћемо нешто урадити.

Добили смо задатак који је требало да прикажемо нашим родитељима, који су све време били у другој просторији. Радили смо по паровима скечеве, на основу рада у радионици. Требало је да парови воде дијалог кроз најобичнију реченицу: „Здраво, како си?“ Неко је био тужан, неко разочаран, неко весео, неко је желео да избегне особу која му прилази и поставља то питање...свако је требало да каже макар једну реч, али да је пропрати покретом и да осмисли своју улогу

из које је говори. Ја сам била весела девојчица која трчкара и радује се сусрету са другом, али он је нешто пиасо и правио се да ме не види, па је чак био и мало непријатан, јер му досађујем. Није било фер тако да ме откачи! Сви су се смејали, што је значило да смо добро одглумили.

Било је бескрајно забавно посматрати све моје другаре у паровима, који су, свако за себе, не знајући план овог другог, осмислили свој наступ. Аплауз је био награда за наше глумачко остварење. Обожавам глуму – дефинитивно!

Лара Чобановић

Пројекција документарног филма „Куда даље“ редитељке и глумице, Јелене Раденовић

Након успешне премијере у октобру у Београду и мартовске пројекције у Бечу, филм који обрађује тему одласка младих људи из Србије, доживео је ново извођење и то опет у дијаспори, пред публиком из Штутгарта. На овој ексклузивној промоцији присуствовали су родитељи школе, представници ДКП-а, пријатељи школе и лични пријатељи, чланови српских клубова и песничких удружења, а након пројекције је одржана трибина инспирисана порукама филма.

„ Организација пројекције филма и доласка редитељке је покушај Школског одбора да укључи и заинтересоване родитеље у питања образовања и даљег развоја деце, али и наше заједнице овде. Филм се бави темом која се првенствено тиче наше матице и одласком наших сународника из ње, али је истовремено и наша, јер смо то исто проживели и ми, или неко од наших старијих, чим смо се нашли овде. Такође је то тема која се може тичати и наше деце, јер није немогуће да ће се они у будућности у овом глобализованом свету суочавати са питањима останка, одласка или можда и нечега што би се могло назвати „повратком“. Ово је оно што је Школски одбор побудило да подржи идеју учитељице Биљане и помогне долазак редитељке и организацију пројекције.“

Ђорђе Симић, председник Савета родитеља

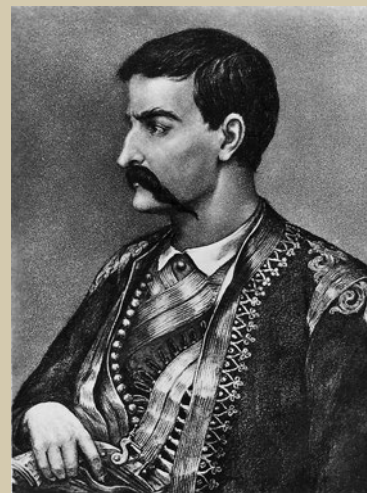
ЈЕЗИКОМ И ПИСМОМ ЧУВАМО ИСТОРИЈУ

Ко је био Стеван Синђелић?

Анђелија Алексић

„Био је српски и југословенски војвода. Био је запажен као храбар и истрајан војни старешина који је у критичним моментима улазио у борбу „лицем у лице“ и због тога је одликован орденом-таковским крстом с мачевима.“

Теодора Стевановић

„Био је добар војсковођа који је име добио по мами, јер му је тата рано умро. Мама му се звала Синђелија. Показао је храброст јер је умро за отаџбину.“

Емилија Живановић

„Он је био добар јунак који се борио за своју државу. И добар војсковођа.“

Данијел Симеуновић

„Велики јунак и добар човек је био тај Стеван.“

Марина Такач

„Синђелић је био храбар јунак који је покушавао да победи Турке.“

Задатак уредништва гласи: Провери знање - Напиши писаном ћирилицом нешто што није речено о Стевану Синђелићу.

ЈЕЗИК СЕ ЧУВА КРОЗ ЛИТЕРАРНЕ КОНКУРСЕ

На Фестивалу КРОКОДОКОДИЛ који је носио наслов: “Како су Лола и Ивица спасли бајке” учествовали су и ученици „Школе Вук и Доситеј”. Иако насловљено као: „такмичење намењено деци трећег, четвртог, петог и шестог разреда из читаве Србије“, као део Србије изван матице, прихваћени су и литерарни радови: Јелене Живадиновић, Кристине Митровић, Луке Драгићевић, Марије Вукашиновић, Валентине Аврамовић, Марка Копање, Николине Милаковић, Јоване Радованов и Илије Рилака. Требало је да бајка садржи следеће елементе:

џин
вретено
принцеза
бицикл
лаптоп

Оштра принцеза

Био једном један џин. Највише на свету волео је свој плави бицикл. Са њим се возио дуго сваког дана кроз модерну шуму. Тамо је било прелепо. Лап топови су расли по дрвећу а мобилни телефони у жбуњу. Једне вечери џин се изгубио и дошао је до једног дворца. Покуцао је на врата и отворила је једна лепа принцеза. Принцеза је имала повређене руке које је џин излечио чинима из старе књиге. Принцеза је показала вретено којим је правила конач за рукавице и на коме се повредила. Џин је преспавао у дворцу. Следећег дана принцеза је показала џину пут до великог света. Кад је дошла зима у великом свету свим џиновима је било хладно. Срећом убрзо се појавила прлинцеза са пегазима и донела је џиновске капе, шалове и рукавице. Џинови су се обрадовали и онда су сви заједно гледали филм на џиновском лап топу. Принцеза и џинови су остали да живе у чаробном свету срећно и задовољно. КРАЈ

Алекса нас је замолио да покажемо читаоцима како изгледа захвалница, коју није добио само он, већ сви који су радове послали на конкурс КРОКОДОКОДИЛ-а.

Алекса Глијоријевић, Шорндорф

У овом броју објављујемо још два рада по нашем избору.

Љубав све побеђује

Био једном један јако леп замак у Србији. У њему је живела једна лепа и паметна принцеза. Она је имала Лап Топ, и сваки дан се дописивала са принцем из другог замка. Они су се заљубили на први поглед, али нису смели никоме да кажу. Јер краљ је мрзео другу породицу.

Једног дана она је мотала вуну, па се јако убола на вретено. Јако је крварила и болело је јако. Одлучила је да иде мало на ваздух и размислила је да зове принца да се нађу и да попричају. Тако се и десило. Она је отишла са бициклом. Дошла је прва. Чекала је на њега. Баш се радовала! У то време је чула чудне звукове. Они су били увек гласнији и гласнији. Она се окренула и погледала, кад је ођедном изкочио џин од дрвета и узео њу за руку и одвео је далеко од тог места.

Мало касније је дошао принц и није нигде видео њу. Питао се где му је љубав. Али онда је само видео бициклу и тако је знао да се нешто догодило. Назвао је принцезу, али нико се није јављао. Тако је одлучио да иде до њеног замка. Кад је стигао видео је краља. Краљ је строго упитао, где му ћерка.

Она му се није јавила да је отишла. Принц му је рекао да ни он не зна где се налази принцеза и да је мислио да је још кући, јер хтели су да се нађу, али видео је бициклу, па се збунио.

Обећао је краљу да ће њу наћи и отишао је да је тражи. Отишао је до места, узео је бициклу и размислио где да је тражи. Као да је знао, отишао је до оног дрвета где је искоћио џин и нашао је део сукње. Није то било једино ста је нашао. Нашао је више делова сукње, па је тако нашао пут до принцезе, јер је нашао џинову кућу у зентру шуме. Била је огромна и стара. Тамо је одмах видео принцезу како је закључана на првом спрату. Он је њу ослободио и отрчали су кући. Тамо је принцеза све објаснила принцу и тати. Тако је краљ реко да смеју да се друже и извинио се принцу што је мислио да он није добар, само засто сто се њихове фамилије нису волеле. Ускоро су се помирили те породице и тако је било све уреду. И кад нису умрли онда су и данас још живи.

Милешић Тина и Нина, Шорндорф

Принцеза и Џин

Једнога дана, принцеза Милица се забављала на лап-топу. Она се често дописивала на chat-у (друштвеним мрежама) са другим вршњацима. Тако је једанпут добила поруку од једнога Џина. Њој је било интересантно, што је упознала једног тако великог човјека. Често су се дописивали. Принцеза је мислила да су пријатељи.

Џин је позвао принцезу Милицу, да га посјети. Он је живио у планинама. Тако се принцеза одлучила да крене са својим бициклом у планине, да упозна Џина.

Када је принцеза Милица стигла у Џинов дом, он је био врло љубазан. Али то је било само на почетку. Када су заједно попили чај, Џин је принцези наредио, да иде у другу собу. Тамо ју је закључао и наредио да преде на вретено.

Мора да испреде пуну собу вуне. Принцеза је почела да плаче, али је морала да ради шта јој је Џин рекао.

Принцезини родитељи краљ и краљица су издали наредбу, да полиција и војска траже њихову кћерку. Два дана је полиција тражила принцезу. Пронашли су њено бицикло недалеко од Џинове куће.

Разбили су врата од куће и ушли су унутра. Звали су принцезино име: “ Принцезо Милице, принцезо Милице “ ! Онда су видели Џина, како спава и били су тихи. Милица је чула да је зову и траже. Почела је да виче у помоч: “ Упомоћ, упомоћ “!

Полиција је пронашла принцезу у једној соби, у којој је радила на вретену. Повели су је са собом. Џин се у то време разбудео. Устао је и раширио се на средини у ходнику куће. Полиција и принцеза су успели да се провуку испод Џинових ногу. Истрчали су напоље и тако су се спасили.

После су Џина протерали из његове куће на усамљено острво.

А принцеза Милица, више није причала са непознатим особама на chat-у (друштвеним мрежама).

Крај

Николај Диер, 5 разред.

СЛУЖИ СЕ ЈЕЗИКОМ КРОЗ ЧИТАЊЕ И ПИСАЊЕ!

ЗАДАТАК: Научимо о људима чије име носи наша школа

Вук Стефановић Караџић је рођен 1787. године у _____ близу Лознице, у породици у којој су деца умирали, па је по народном обичају, добио име Вук како му вештице и духови не би _____. Писање и читање је научио од рођака Јевте Савића Чотрића, који је био једини писмен човек у крају. Образовање је наставио у школи у Лозници, али је није завршио због болести. Школовање је касније наставио у манастиру _____. Како га у манастиру нису учили, него терали да чува стоку, отац га је вратио кући. Кад је Доситеј отворио Велику школу у Београду, Вук је постао њен ђак. Убрзо је оболео и отишао је на лечење у Нови Сад и Пешту, али није успео да излечи болесну ногу, која је остала згрчена. У Бечу се упознао са Бечлијком Аном Маријом Краус, којом се оженио. Вук и Ана имали су много деце, од којих је _____, нама најпознатија. Године 1814. је у Бечу објавио збирку народних песама коју је назвао „Мала простонародна славено-сербска пјеснарица“. Исте године је Вук објавио „Писменицу сербскога језика по говору простога народа написану“, прву граматику српског језика на народном говору. Као година Вукове победе узима се 1847. јер су те године објављена на народном језику дела _____ „Рат за српски језик“, „Песме“ Бранка Радичевића, Његошев _____ и Вуков превод Новог _____. Вук је умро у _____. Посмртни остаци пренесени су у Београд 12. октобра 1897. године и уз велике почести сахрањени у порти Саборне цркве, поред Доситеја Обрадовића.

Вук је упростио нашу азбуку и правопис. За то је употребио принцип: „Пиши као што говориш, а читај као што је написано“. Сматрао је да сваки глас треба да има само једно слово, па је из дотадашње азбуке избацио све непотребне знакове, која су се писала иако нису имала својих гласова.

- У Бечу је Вук 1814. штампао збирку народних песама названу „Мала простонародна славено-сербска пјеснарица“, у којој се нашло око 100 лирских и 6 епских песама. Ово је био први пут да се језик народа појавио у штампи.
- Идуће године је издао другу збирку народних песама под именом „Народна сербска песнарица“, са око стотину лирских и 17 епских песама, које је забележио по Срему, у Шишатовцу, Земуну, Панчеву, Сремској Митровици и Новом Саду. У овој збирци су се нашле песме које су испевали гуслари Тешан Подруговић и Филип Вишњић.
- Међу заинтересованим, знаменитим људима за Вуков рад нашли су се Немац Јохан Волфганг Гете и браћа Грим.
- После великог успеха са народним песмама, Вук је почео да ради на сакупљању свих врста народних умотворина. Прва збирка приповетки „Народне српске приповијетке“ су се штампале у Бечу. У овом издању се нашло 12 приповедака и 166 загонетки. Године 1853. у Бечу је изашло ново издање приповедака, које је Вук посветио Јакобу Гриму. Вукова кћерка Мина је следеће године превела приповетке на _____ језик.
- Веровања и обичаје српскога народа Вук је описао у „Српском рјечнику“.
- Вук је био цењен у Европи: биран је за члана Берлинске, Бечке, Петроградске академије наука, примљен је за члана научних друштава у Кракову, Москви, Гетингену, Паризу..., одликован је од руског и хабзбуршког цара, од пруског краља и Руске академије наука.

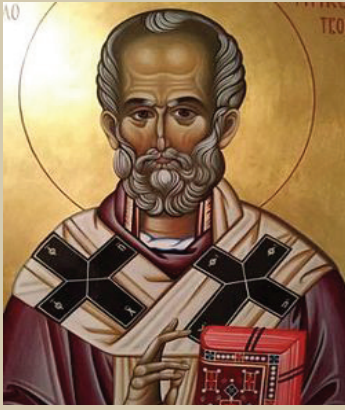

Димитрије Обрадовић (црквено име _____) је био српски просветитељ и реформатор периода просветитељства.

Доситеј Обрадовић је рођен 1743. године у Чакову у српско-румунском месту у Банату.

- Основну школу је завршио у локалној, српској школи.
- Читање житија светаца довело је до тога се замонашио у фрушкогорском манастиру Хопово.
- 17. фебруара 1758. године постаје калуђер и добио име Доситеј.
- Почиње читати и грађанске књиге, самообразује се, учи латински језик.
- После смрти игумана, Доситејевог добротвора, Теодора Милутиновића, одлучује да напусти манастирски живот.
- Као учитељ и домаћи васпитач, или као манастирски гост, обишао је скоро цео Балкан и Малу Азију, затим Италију, Немачку, Француску, Енглеску, Аустрију и Русију. На Крфу добро је научио грчки језик, књижевност и филозофију. У Бечу је провео пуних шест година у учењу немачког језика и културе. Као учитељ језика одлази из Беча у Карловце и Молдавију. Филозофске студије наставља у Лајпцигу и ту почиње и сам да пише. Године 1783. штампа своје прво дело „Живот и прикљученија“. Путовао је још у Париз, Лондон и Русију, где је био позван за наставника једне војне школе.
- Умро је 1811. године у Београду и сахрањен испред Саборне цркве у Београду. Његово тело је два пута измештано, 1837. због зидања нове Саборне цркве уместо старе која је срушена и други пут 1897. да би се његов гроб поставио напоредо са гробом Вука Караџића који је те године пренет из Беча. Први његови рукописни радови само су превод или прерада списа.
- Прво је штампао _____ у којем је испричао свој живот од рођења до тридесет и девете године
- После тога штампа „Совјете здравога разума“, изабране мисли и савете учених људи преведене са разних језика.
- Први Доситејев штампани рад је „Писмо Харалампију“, штампан у Лајпцигу. У облику писма једноме пријатељу, тршћанском трговцу, Харалампију, Доситеј излаже да је жели да штампа једну књигу на народном језику.
- Доситеј први свесно ствара праву националну књижевност, јер му је циљ био да наука и филозофија буду доступне свим људима.
- Доситеј је био и први српски министар просвете.

Свети Никола је рођен у граду Патари, у области Ликије, на подручју Мале Азије, као јединац богатих и знаменитих родитеља, Теофана и Ноне. Као јединца дарованог од Бога, они су га Богу и посветили.

Свети Никола је умро 19. децембра 345. године (према старом Јулијанском календару 6. децембра), па се тај дан обележава као помен светитељу

и једна је од најчешћих српских слава. Православни верници светог Николу сматрају борцем за Христову веру, победником зла за цео свет, а његово име значи *народни победитељ*, јер грчка реч "ники" значи победа, а "лаос" значи народ, верници.

По градовима и варошима Србије раширено је веровање да св. Никола ноћ уочи свог празника, огрнут крзненим капутом или opakлијом окренутом наопако, носи једно звоно окачено о врат, око струка висе прапорци или мања звона и клепетуше, испод opakлије је у чојаном оделу, има ткану торбу са слаткишима као даровима за децу и штап којим с времена на време замахује када уђе у кућу.

Глава му је прекривена шубаром, а лице нагарављено, неки пут и нарумењено, са брадом и брковима од кучине или вате. Из овог лика вероватно се касније развила представа о Божић Бати и Деда Мразу. Поклоне обично оставља у дечјим ципелама, а и данас многа деца чисте своје ципеле и стављају их у прозоре, да би се ујутру, на Никољдан, силно обрадовала кад у ципелици пронађу дар св. Николе.

У српском народу су сачуване бројне легенде о његовим племенитим делима. Посебно је чувено његово милосрђе према сиротињи. Једна од најпознатијих прича је да је сваког децембра бискуп Никола своју годишњу зараду давао сиромашним породицама. Из тога се створио мит и о три златне кугле које Свети Никола убацује у куће најсиромашнијих у време када га славе.

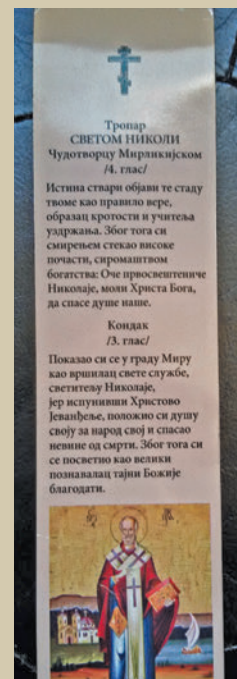
Осим што се празнује као највеће српско крсно име, Свети Николај Чудотворац такође је еснафска слава, односно заштитник заната лађара, сплавара, рибара и воденичара. Због тога се још назива водена слава.

Теодора Стјевановић

*Свешћешћу, оче Никола,
буди свагда близу нас
и не одбиј молбе њнас!*

*Ми славио данас
свешћешћу Николу,
славио ња на двору
да нас чува на мору.*

*Он ће нама њомоћи
да нам роди њшеница,
да се хране дечица,
да се њесма заори,
да се кућа весели,
да се беле дворови,
да се њуне шорови.*

*Вели нама свешћешћу:
„Помозиће убоје,
ал' да не зна левица
Кол'ко даје десница!“*

*Хвала Свешћи Никола,
шћо нас њако научи!
Срћску славу славио
срћско име чувамо!*

ЈЕЗИЧКА ЧАРОЛИЈА ЈЕ ВЕШТО И БОГАТО ИЗВЕШТАВАТИ СА СПОРТСКИХ ДОГАЂАЈА

Видовданске спортске игре

Видовдан је за српски народ велики и стари празник. Старо, словенско божанство, Вид је сматран врховним божанством. Веровало се да је Вид свевидеће божанство, па се Видовдан сматра и празником за очи, односно празником који "отвара очи".

Видовданске спортске игре у Штутгарту са околином, су спортска манифестација, у коју је укључен и крос РТС-а под покровитељством Министарства просвете, науке и технолошког развоја (МПНТР) и Министарства омладине и спорта (МОС). Прве „Видовданске спортске игре“, српске допунске школе „Вук и Доситеј“, одржане су 1.07.2017.године у Штутгарту. На овом дивном, спортском дружењу је учествовало укупно преко стотину деце узраста од 6 до 15 година из 7 пунктова где постоје српске школе, из Штутгарта и околине, а то су: Лудвигсбург, Виненден, Шорндорф, Калв, Синделфинген, Бад Канштат и ужи део Штутгарта. Организатор је био Школски одбор наставнице српског језика, Биљане Петровић, а на челу организационог тима је био председник ШО - родитељ који је професионални тренер, Зоран Давидовић. Свечано отварање је било поверено генералном конзулу Републике Србије, господину Божидару Вучуровићу, а манифестацију је благословио старешина храма - Српске прсвославне цркве у Штутгарту, господин Борисав Симић.

Након отварања је изведен и кратак програм: перформанс у теквонду и кратак рецитал; затим се одржао крос, а у наставку дана турнир у малом фудбалу. Деца која нису учествовала у овим

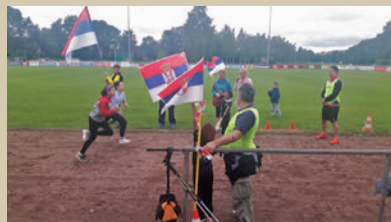
дисциплинама, могла су се бавити другим спортским активностима, уз спортске реквизите.

Видовданске спортске игре су се одвијале у дивном амбијенту спортског центра који је смештен у немачком градићу Винендену, недалеко од Штутгарта. Родитељи су осмислили овај дан пазећи све детаље: обезбедили су медаље и пехаре, за сва освојена прва места, као и друге награде за победнике у турниру малог фудбала, али и за осталу децу учеснике. Осим трчања и малог фудбала, постојале су и друге спортске игре у природи за све узрасте (багминтон, фризби, игрице уз реквизите на трави...)

Деца су била разврстана по узрасту (три групе: 6-8; 9-11; 12-15година) и полу, како налажу ваше пропозиције, а трчала се стаза око стадиона, дужине 400 метара, са завршницом на атлетској стази дужине 100 метара,. Дипломе РТС-а су добила прва три места у свим категоријама. Награђено је и најбоље истрчано време.

Сви присутни су уживали у радосним дечијим тренуцима. Конзулат РС је подржао ову идеју која окупља децу под нашом заставом .

Закључак наставнице Биљане Петровић, чија је и била иницијатива за организовањем овакве манифестације, јесте да је ово један од најлепших начина популаризације српске школе у дијаспори и да се неговање српског језика и на овај, „спортски“ начин успешно може даље развијати.

Уредништво

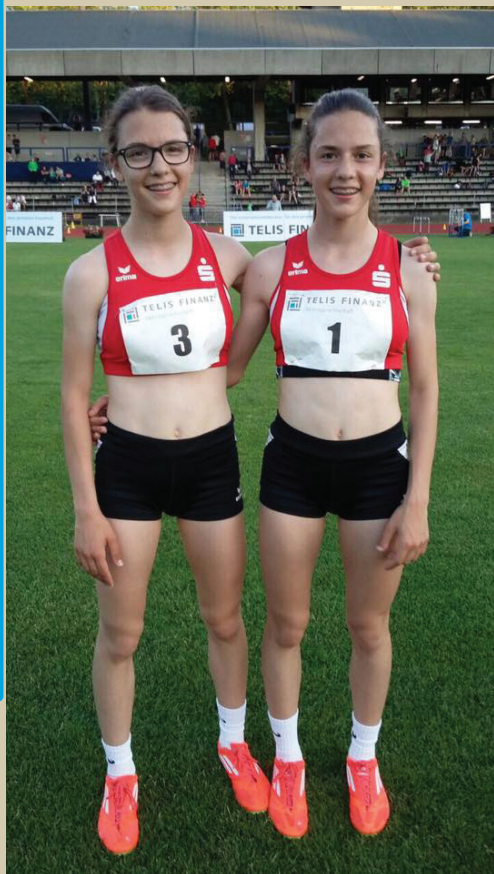

Атлетика – наша страст

Зовем се Тина Милетић. Живим у Немачкој и напунила сам ове године 16 година. Сваки дан тренирам атлетику. Осим атлетике тренирам и пливање.

Када сам тек почела да тренирам атлетику пре седам година, нисам била свесна да ћу бити тако сретна и да ће атлетика бити моја страст!

У почетку је било тешко. Често нисмо биле обавештене када ни где је тренинг, па смо се загревале саме. На другој страни стадиона био је наши данашњи тренер, Уве Шнајдер, нас је посматрао док је загревао другу групу. Одједном нас је друга група позвала, да тренирамо са њима. Било нам је прво необично да нас неко зове на тренинг, а уопште не знају ко смо ми. Тако смо почеле да тренирамо једном у недељи код њега. Како је време пролазило, након два месеца, кренуле смо комплетно да тренирамо у његовој групи. Тада смо два пута тренирале атлетику и једном недељно пливање. Уве Шнајдер је прави професионалац и зна шта је добро за нас!

Ја мислим, ако тако наставим, да ћу некада бити веома успешна.

Видећемо где ће моја страст да ме води!

Тина

Ја се зовем Нина Милетић и тренирам атлетику у Шорндорфу. Моја сестра Тина и ја смо почеле да тренирамо атлетику са 9 година. Хтеле смо да се бавимо неким спортом и испоставило се да нам тренирање атлетике причињава велико задовољство. Четири година касније, када смо имале 13 година, почеле смо да се бавимо озбиљно атлетиком, што значи да тренирамо 5 пута у недељи. Клуб се зове „Спортско друштво Шорндорф 1846“ и наш тренер је Уве Шнајдер.

Када смо почеле са атлетиком, тренирале смо само једном у недељи, касније три пута и тренинг је био неозбиљан. Наши тренери нису били професионалци и тренирале смо вишебој. Дисциплине су биле: штафета, трчање кратких стаза као 100 метара, скок у даљ и у вис и препреке. Суботом смо бацале куглу, копље, диск, кладиво и лопту која је имала 80 или 200 грама. Више пута смо морале да мењамо групу пошто смо биле превише старе и тако никада нисмо имале једног тренера који нас тренирао дуже од две године. Са 13 година смо хтеле да тренирамо више и боље. Баш је у ово доба дошла

једна атлетска група која је тренирала озбиљно атлетику и специјализовала се на дуже дисциплине као што су 800, 1500, 2000, 3000 и 5000 метара. Биле смо јако срећне и нисмо очекивале да ћемо наћи једну тако љубазну групу која увек даје свој максимум.

Ја волим највише трчање пошто се осећам лагано и на такмичењу могу да покажем колико сам вредно тренирала. Али није увек лако да се да свој максимум. Понекад боле ноге и глава те блокира, али у тим тренуцима мораш да верујеш у себе и да себе бодриш. Ја тада увек мислим: „Знам да је тешко, али ти то можеш!“ Највећа подршка ми је моја сестра, близнакиња Тина. Она ме мотивише да будем још боља него што сам. Увек када имамо тежак тренинг, она ме бодри и знам да све шта ја доживљавам и она доживи пошто заједно трчимо кругове на стадиону.

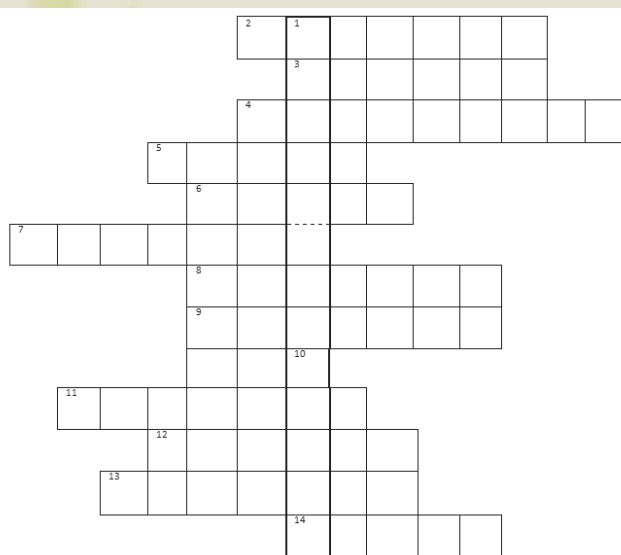
Мој највећи успех је био на такмичењу јужне Немачке прошле године. Била сам на дисциплини 2000 метара (5 кругова) прва и оборила сам рекорд јужне Немачке. Постигла сам време од 6:39,60 минута.

Ја волим јако атлетику и надам се да ћу још дуго да тренирам и да постижем успехе! :)

Нина

РАЗНОЛИКИ ЈЕЗИК ЛИНГВИСТИКЕ

К	Ћ	У	О	В	Е	Ч	Н	А	П
П	Р	Н	Е	Р	О	Б	М	О	С
У	Ђ	А	Т	И	Ч	К	Б	Ш	Н
Ж	Р	У	Г	Ј	Н	Р	К	А	О
И	В	Т	А	У	К	У	А	Б	В
Ц	С	Ф	Л	Б	Ј	Ш	М	А	И
Е	Д	А	Р	Г	О	Е	Б	Ц	С
Д	Л	Е	Њ	А	Р	В	В	П	А
И	Т	О	Р	И	П	А	С	А	Д
Ш	И	Н	Ј	В	Н	Ц	О	К	Ц

1. Крагујевац	7. Шид
2. Ниш	8. Врање
3. Београд	9. Нови Сад
4. Крушевац	10. Пирот
5. Сомбор	11. Шабац
6. Панчево	12. Ужице

1. Епски јунак	12. Књига из које учимо слова
2. Променљиве речи које служе за именовање	13. Граматички облик који означава више предмета, појмова, бића
3. Састоји се од 30 ћириличних слова	14. Презиме писца романа „Орлови рано лете”
4. Из чега учимо правопис	Упутство: Одговарањем на водоравна питања усправно добијате име нашег епског јунака
5. Књижевни род	
6. Један глас једно...	
7. Један интерпункцијски знак	
8. Презиме нашег реформатора азбуке	
9. Променљива врста речи која означава радњу, стање и збивање	
10. 14. слово азбуке	
11. Први српски просветитељ	

1. Планине чине највећи део Србије. Протежу се од Панонског дела на северу до црногорске, македонске и албанске границе на југу. Планине у Србији се деле на Родопске, Карпатско-балканске и Динарске планине.

Питање: Ова планина спада у Динарске планине које се протежу од Дрине до границе са Црном Гором. Њено име почиње словом З а завршава се словом Р. Која је то планина?

З _____ р

2. Сматрају да је једна од најуспешнијих тенисерки. Некадашњи је број 1 на ВТА листи. Своју каријеру је завршила пре неколико година, али је својим успесима учинила наш народ поносним. Њено име почиње првим словом азбуке, а презиме десетим словом. Која је то тенисерка?

_____

3. Реке које протичу кроз Београд и својим ушћем дају посебну чар том граду

С _____

Д _____

4. Језеро које се налази на Северу Србије недалеко од града Суботице. Представља највеће језеро у Србији настало природним путем. Које је то језеро?

_____

Употреба великог слова:

1. Почетак реченице пишемо почетним великим словом

Пада киша.

2. Имена људи пишемо великим почетним словом

Марија чита књигу

Је ли дошла Исидора?

3. Презимена пишемо великим словом

Он се презива Марковић.

4. Називи места, градова и села се пишу великим словом

Живим у Београду.

ЗАДАТАК:

У следећим реченицама правилно употреби велика и мала слова.

ИСИОДОРА ВОЛИ ЧОКОЛАДУ.

ПРОШЛИ СМО УЖИЦЕ.

АЊА ИМА МАЧКУ ПО ИМЕНУ ШИЦА.

ЂОКОВИЋ ЈЕ ПОБЕДИО НАДАЛА.

ЈЕЗИЧКИ ИСПРАВНО кроз пројекат „ Речи које чувају језичко наслеђе“

„ Српске народне пословице и грује
као и оне у обичај узетје ријечи“

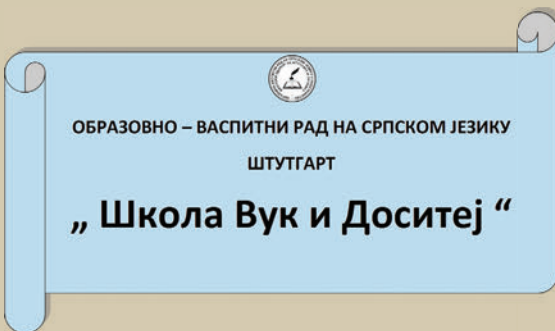
ПОСЛОВИЦЕ

Лепа реч и гвоздена врата отвара.
Где мачке нема, ту мишеви коло воде.
Бивши пријатељ је гори него непријатељ.
У лажи су кратке ноге.
Боље врабац у руци него голуб на грани.
У добру се не повиси, у злу се не понизи.
Споља гладаци, а изнутра јадаци.
Обећање лудом радовање.
Врана врани очи не вади.
Во се веже за рогове, а човек за језик.
Ко рано рани, две среће граби.
Лако је бару замутити и будалу наљутити.
Гвожђе се кује док је вруће.

РИЧ ОДВИКА – ШТОНО БАБЕ КАЖУ ЗАГОНЕТКЕ из ПРОЈЕКТА

Пуна школа ђака, ниоткуда врата? (лубеница)
Два ступца у небо ударају? (очи)
Која воћка само једном цвета, а увек рађа?
(девојка и венац)
Кући иде, а у гору гледа? (пушка)
Два локвања око пања? (уши око главе)
Гледа, а говорити не може? (слика)
Кроз кров излази, а нема ни руке ни ноге? (дим)
Два лончића, а четири заклопчића? (Очи и капци)
Од њега живиш, нити га једеш, нити га пијеш?
(ваздух)
Беле коке с`неба пале, па су врата затрпале? (зуби)

Школа је добила име

Приморедјаја имена школе

Да учионица буде лејша

Заједнички час

Линјивистичка секција у
Конзулају

Места где се снимао филм: „Речи које чувају језичко наслеђе”

Етнографска збирка

Кроз њосџавку нас води Драџана Лаџинчић

Конак књеџиње Љубице

У Конаку књеџиње Љубице

Како настају Партнерства за будућност - посета Београду

Изложба наших радова из лингвистичких радионица у школи. Наши родитељи са директорком Биљаном Вукосављевић

У Музеју Вука и Досићеја

Код наших домаћина у Фармацеушко - физиотерапеушкој школи

Музеј Вука и Досићеја

Крај њосеће - У крипти Храма Свеије

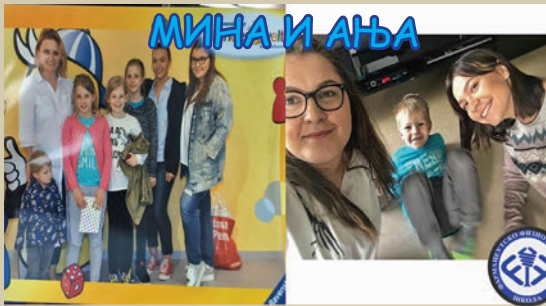

Како настају партнерства за будућност - посета Штутгарту

„Чувај језик да ти дуже траје, по њему се наслеђе познаје!”

Једна од речи која чува
наслеђе и сећање на
детињство – игра (са Исаком 😊)

✓ Филм као наставно средство, „Речи које чувају језичко наслеђе“, чланова лингвистичке секције Фармацеутско – физиотерапеутске школе

✓ Филм родитеља са лингвистичких радионица из Шорндорфа

✓ Филм „ Речи које чувају Светосавље“ у сарадњи са Богословским факултетом у Београду

СЕДЊЕ ШКОЛЕ
ПРВА РЕПУБЛИЧКА НАГРАДА
Фармацеутско- физиотерапеутска школа Звездара, Београд.

- Образложење републичке комисије за партнерски пројекат “ Речи које чувају језичко наслеђе” :
- Ово је изузетан модел образовног рада између васпитно – образовних институција матице и дијаспоре!
- Узајамне посете и њихов значај су велики образовни напредак у чувању и очувању Светославља међу младима у земљи и дијаспори.